

به نام خدا

اهمیت بهزیستی روان‌شناختی والدین

نویسنده: دکتر نیلوفر پاسیار

دانشیار، مرکز تحقیقات مراقبت‌های روان جامع‌نگر، دانشکده پرستاری و مامایی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران.

بهزیستی روان‌شناختی به‌عنوان تجربه درونی عواطف مثبت، سلامت عاطفی، عدم تجربه درماندگی، رضایتمندی کلی از زندگی فرد تعریف می‌شود. برخی معتقدند که بهزیستی برای افراد زمانی حاصل می‌شود که توانایی‌های خود را درک می‌کنند و می‌توانند با شرایط روزمره خود کنار بیایند. پژوهشگران سلامت روان، رویکرد نظری و پژوهشی متفاوتی برای تبیین و مطالعه‌ی این مفهوم برگزیده‌اند. آنان سلامت روانی را معادل کارکرد مثبت روان‌شناختی تلقی و آن را در قالب اصطلاح بهزیستی روان‌شناختی مفهوم‌سازی کرده‌اند. به عقیده آن‌ها نداشتن بیماری را برای احساس سلامت، کافی نمی‌دانند، بلکه معتقدند داشتن احساس رضایت از زندگی، تعامل کارآمد و مؤثر با جهان و پیشرفت‌های مثبت از مشخصه‌های فرد سالم است.

بهزیستی روان‌شناختی والدین پیش‌بینی‌کننده‌ی اضطراب سلامت روان‌شناختی خانواده است. والدین به‌عنوان محور خانواده، کارکردها و مسئولیت‌های مختلف و متنوعی را در رابطه با فرزندان بر عهده‌دارند. از آنجاکه والدین خصوصاً مادران اولین کسانی هستند که نوزاد با آن‌ها رابطه برقرار می‌کند، لذا مهم‌ترین نقش را در پرورش ویژگی‌های روانی و عاطفی کودک بر عهده‌دارند و کانون سلامتی یا بیماری محسوب می‌شوند. بهزیستی روان‌شناختی یک مفهوم چند مؤلفه‌ای و شامل پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد فردی است. بهزیستی والدین به‌عنوان یک متغیر حیاتی مدنظر است

شیراز، بیمارستان نمازی، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)، ساختمان شماره ۳، مرکز تحقیقات مراقبت‌های روان جامع‌نگر

تلفن تماس: ۰۷۱-۳۶۴۷۴۲۵۴-۲۲۱ داخلی

و بهزیستی والدین بدین معنی است که فرد از مهارت‌ها و توانایی‌ها و منافع لازم جهت نگهداری از فرزند خود را دارا هست.

توجه به خانواده یکی از ارکان مهم مراقبت از بیمار است. اغلب مواقع بیشترین توجه پزشکان و پرستاران به درمان بیمار معطوف است و کمتر به اعضای خانواده توجه می‌شود و نیازهای آن‌ها نادیده گرفته می‌شود. والدین به‌عنوان محور خانواده، کارکردها و مسئولیت‌های مختلفی و متنوعی را در رابطه با فرزندان بر عهده‌دارند. این امر لزوم ارائه‌ی مراقبت‌های پرستاری، خدمات پزشکی و حمایت‌های اجتماعی را جهت خانواده مطرح می‌کند که باید پس از تولد نوزاد ادامه یابد.

مطالعاتی چند در زمینه‌ی بهزیستی والدین در دوران بارداری و مراحل رشد و نمو کودک ویژه و کودکان دچار ناتوانی انجام‌شده است؛ که اطلاعات ارزشمند و جدیدی را در این مهم در اختیار محققین قرار داده است. در این مطالعات مواردی نظیر شناسایی و مدیریت نیازهای بهداشت روانی والدین، بررسی‌های مشاهده‌ای از نزدیک، ارائه مراقبت به‌صورت کل‌نگر، ارتقای سلامت روانی والدین در چارچوب مدل‌های قابل‌دستیابی از طریق ارائه خدمات به جهت بهزیستی روان‌شناختی والدین پیشنهاد شده است.